

Pravou podobu nápěvu a plynoucí z toho ocenění a uvážení nápěvu t. zv. útvarnost písňě, není také možno určití principem taktovým. Mnohý odčítaný takt neměl by vůbec nápěvu. I nápěv lidových písni vyrůstá ze slova. Aby se ozval hlas v písni jen k vůli tonu, i když krásnému, k tomu lákají lidové hudební nástroje jen v ojedinělých případech. Na každém tonu v písni váže se, abych tak řekl, kousek myšlenky. Jedinký ton z nápěvu vynechati, a již spozorujeme, že nápěv není celý, a že jest i nerozumný.

V naší písni jest tudíž každyčký ton pravdivý, pravíme, nápěvně jistý.

Zvláštní metoda skladatelská našich písni navazující tyto nápěvně jisté tony na klenutých sčasovkách,* přidržovala se i uvyklého účínu buď jistých sčasovek, buď jistého nápěvného sklonu neb i celé podoby nápěvu. Tak vyrostly bohaté skupiny písni určitých typů.

Tím není ubráno oněm písni důležitosti, jež silnou význačností protrhávají síť vazby typické; nemohlať živá píseň ztrnouti ve čtrnácti typech.

Píseň lidová sdružuje se i s krásným pohybem těla lidského; stává se z ní plesová píseň.

Ve dvou stech padesáti rozmanitých plesových skladbách ukazují lidové skladatelé dovednosti skladatelské — okorování skladby,** přiřadování skladeb — jež s jejich methodou skladatelskou jsouce spojeny, dávají vzrůsti české hudbě.

Věrnost každé písničky ve sbírce leží v písni samé.

Netřeba jí zvláště zaručovati.

II.

Rozprava o hudební stránce písni vzrostla srovnáváním útvarností jejich. Na stejných útvarech písni snadno bylo postřehnouti skupiny písni stejných příznaků. Po stopách těchto příznaků typických našla se zvláštnost sčasování (rytmizování) v našich písni a zvláštní případ sklonu nápěvného t. zv. moravská modulace.

V plesových skladbách ukázalo se, že píseň dala základ útvarnosti, neunavnost v plesu dala vzrůsti hudební skladbě, a krásné pohyby přidaly po příznačné spojovací sčasovce.

Proto obsahuje rozprava části:

I. Sčasování v písni.

II. Nápěv v písni.

III. Útvarnost a typičnost.

IV. Velikost útvarnosti a délka písni.

* rytmech

** variace